

TEGENVALLENDE OPBRENGSTEN BIOLOGISCHE AKKERBOUW- GROENTEBEDRIJVEN*Jakob Jager*

In vergelijking met voorgaande jaren staan de opbrengsten bij de biologische akkerbouw-groente bedrijven onder druk. Jarenlang hebben de biologische telers van akkerbouwgewassen in combinatie met groenten hogere inkomens behaald dan gangbare bedrijven met deze gewassen. Zo kwamen in de tweede helft van de jaren negentig de inkomens op biologische bedrijven circa 25.000 euro hoger uit dan op gangbare bedrijven. Tabel 1 geeft de ontwikkeling weer van opbrengsten, kosten en inkomen tussen gemiddeld 1995-1999 en 2001. Naast kleine verschuivingen in het bouwplan (bijvoorbeeld meer suikerbieten omdat deze teelt voor de biologische markt pas later mogelijk werd) hebben vooral de dalende opbrengsten geleid tot een lager inkomen. Met name de opbrengsten van de uien en groenten staan onder druk maar ook de overige opbrengsten, waaronder ook overig akkerbouw en rundvee. Tabel 2 geeft de opbrengsten per hectare weer van enkele biologisch geteelde gewassen. Bijna alle biologisch geteelde gewassen komen 20 tot 30% lager uit, met uitzondering van de consumptie aardappelen. De kosten zijn wel gedaald maar in mindere mate dan de opbrengsten. De lagere opbrengsten uit pootaardappelen en de lagere kosten van pootgoed worden veroorzaakt doordat op eigen bedrijf aangewend pootgoed in de nieuwe uitgangspunten, die het LEI hanteert voor het berekenen van het resultaat, niet meer in de resultaatrekening wordt opgenomen. Aan de kostenkant zijn de arbeid, loonwerkkosten en de overige kosten (grond, quotum, werktuigen en gebouwen) gedaald. Door bovenstaande oorzaken is het gezinsinkomen bijna gehalveerd.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten en inkomen op biologische akkerbouwbedrijven (x 1.000 euro)

	1995-1999	2001
Oppervlakte (ha per bedrijf)	39,2	40,4
Nge per bedrijf	93	73
Ondernemers per bedrijf	1,57	1,64
Opbrengsten	254,9	199,5
w.v. Granen	11,3	14,2
Consumptieaardappelen	28,4	27,7
Pootaardappelen	18,6	3,6
Zetmeelaardappelen	0,2	0,0
Suikerbieten	4,4	13,0
Zaaiuien	35,5	18,4
Groenten	91,9	76,9
Toeslagen	4,8	11,3
Overig	59,8	34,4
Totaal betaalde kosten en afschrijving	195,7	168,6
Toegerekende kosten	38,6	44,8
w.v. meststoffen	3,8	4,0
zaaizaad pootgoed	24,7	18,9
Financieringskosten (inclusief betaalde rente)	8,7	9,5
Betaalde arbeidskosten	28,8	17,0
Werk door derden	36,4	19,3
Overig	83,2	77,9
Gezinsinkomen uit bedrijf	59,2	31,5

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Tabel 2 Overzicht geldopbrengsten biologische akkerbouw-groente bedrijven per hectare gewas

	1995-1999	2001	2001 in % van '95-99
Tarwe	2 001	1 435	72
Gerst	1 377	1 091	79
Consumptieaardappelen	6 959	8 596	124
Suikerbieten	-	3 959	
Uien	10 275	9 029	88
Overige groenten	10 193	7 100	70